

УДК 336.26:339

Мединська Т. В.,

tetyanamed16@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7998-4107,

Researcher ID F-6372-2019,

к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів, економічної безпеки, банківської справи та страхового бізнесу, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

Олійник Н. Р.,

febbsb@ukr.net, ORCID ID: 0009-0007-2404-340X,

к.е.н., старший викладач кафедри фінансів, економічної безпеки, банківської справи та страхового бізнесу, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

Василишин С. А.,

vasulushunsnizhana@gmail.com,

бакалавр, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ І ПЛАТЕЖІВ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Анотація. Податкова система в сучасному світі вимагає постійного вдосконалення та адаптації до змін у глобальному економічному середовищі. Адміністрування податків і платежів відіграє ключову роль у забезпеченні фінансової стабільності держави та розвитку економіки. У статті розглядається вітчизняний та зарубіжний досвід використання сучасних технологій у сфері податкового адміністрування. Україна подібно до багатьох інших країн активно впроваджує інформаційні технології для поліпшення процесу збору податків та платежів і контролю за ними. Одним із прикладів є впровадження електронної податкової звітності та системи електронного адміністрування податків (e-tax). Це дозволяє зменшити податкове шахрайство, спростити процедури податкового обліку для підприємств та забезпечити більшу прозорість у фінансових операціях. Нами досліджено, що у зарубіжних країнах спостерігається активне використання сучасних технологій в адмініструванні податків, ними використовується штучний інтелект для аналізу фінансової звітності та виявлення податкових правопорушень. Можна відзначити впровадження цифрових інструментів для збору та обробки податкової інформації, що дозволяє збільшити ефективність та точність податкового адміністрування. У податковому адмініструванні важливу роль відіграють також кібербезпека та захист даних, оскільки ця сфера передбачає велику кількість конфіденційної інформації. У зарубіжних країнах існують високі стандарти щодо захисту податкових даних, і за кордоном активно вдосконалюють системи для запобігання кібератакам. Проаналізовано види податкових перевірок та структуру проведення документальних планових перевірок платників податків органами ДПС України за 2020-2022 рр. Запропоновано вдосконалити систему податкового адміністрування в Україні, використовуючи найкращий досвід різних країн у цій сфері із залученням інформаційних технологій, електронного адміністрування, захисту даних, що забезпечить стабільність бюджету, зменшить податкове шахрайство і забезпечить більшу прозорість у сфері оподаткування.

Ключові слова: податки та платежі, адміністрування податків, сучасні технології адміністрування, електронна податкова звітність.

Medynska T. V.,

tetyanamed16@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7998-4107,

Researcher ID F-6372-2019,

Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Economic Security, Banking and Insurance Business, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Oliynyk N. R.,

febbsb@ukr.net, ORCID ID: 0009-0007-2404-340X,

Ph.D., Senior Lecturer of the Department of Finance, Economic Security, Banking and Insurance Business, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Vasylyshyn S. A.,
vasulushunsnizhana@gmail.com,
Bachelor's degree student, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

MODERN TECHNOLOGIES OF TAX AND PAYMENT ADMINISTRATION: DOMESTIC AND ABROAD EXPERIENCE

Abstract. *The tax system in the modern world requires constant improvement and adaptation to changes in the global economic environment. The administration of taxes and payments plays a key role in ensuring the financial stability of the state and the development of the economy. The article examines the domestic and foreign experience of using modern technologies in the field of tax administration. Ukraine, like many other countries, is actively implementing information technologies to improve the process of taxes and payments collection as well as their control. One of the examples is the introduction of electronic tax reporting and the electronic tax administration system (e-tax). This allows reducing tax fraud, simplifying tax accounting procedures for businesses and ensuring greater transparency in financial transactions. We have researched that in foreign countries there is an active use of modern technologies in tax administration, they use artificial intelligence to analyze financial statements and detect tax offenses. It is possible to note the introduction of digital tools for collecting and processing tax information, which allows to increase the efficiency and accuracy of tax administration. Cybersecurity and data protection also play an important role in tax administration, as this area contains a large amount of confidential information. Foreign countries have high standards for the protection of tax data and are actively improving systems to prevent cyber attacks. The types of tax audits and the structure of scheduled document audits of taxpayers by the State Tax Service of Ukraine for 2020-2022 have been analyzed. It is proposed to improve the system of tax administration in Ukraine using the best foreign experience in this field in the use of information technologies, electronic administration, data protection, which will ensure budget stability, reduce tax fraud and ensure greater transparency in the field of taxation.*

Keywords: taxes and payments, tax administration, modern administration technologies, electronic tax reporting.

JEL Classification: H22, G22

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-75-12>

Постановка проблеми. Адміністрування податків і платежів є важливою складовою економічної системи будь-якої країни. З часом суспільство і технології змінюються, і тому системи оподаткування та адміністрування також повинні адаптуватися до нових викликів. Сучасний світ постає перед складними економічними завданнями, такими як мінімізація податкового шахрайства, підвищення ефективності збору податків, покращення інформаційної безпеки і захисту особистих даних громадян.

Використання новітніх інтелектуальних технологій завжди позитивно впливає на управлінську діяльність як платників податків, так і податкових органів. У запровадженні цифровізації податкового адміністрування важливу роль відіграватиме організаційно-правове забезпечення, перехід до цифрових технологій і пов'язана з ним подальша глобалізація – саме вони змінять умови існування всіх і кожного в нашому суспільстві. Технології роблять іншими світ та життя людей, Україна повинна цим скористатися, стати частиною даного процесу, перетворитися на світового лідера цифрових трансформацій [6, с. 91].

Сучасні цифрові технології в адмініструванні податків і платежів відіграють важливу роль у покращенні ефективності та точності такого процесу в Україні та інших країнах світу, що сприяє виявленню ключових аспектів, тенденцій та проблем у даній галузі, це є сьогодні актуальним і своєчасним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Особливості розвитку, реформування та вдосконалення податкового адміністрування податків та платежів є тематикою наукових досліджень багатьох вітчизняних науковців, яка висвітлена у працях В. Андрущенко, О. Безкровного, Ю. Вовчанського, О. Іванишиної, Т. Калінеску, В. Кміть, Н. Ногінової, Ю. Панура, І. Прокопенко, А. Сафарової та інших. Проте важливим, на нашу думку, є дослідити систему податкового адміністрування в Україні, використовуючи зарубіжний досвід у цій сфері із застосуванням інформаційних технологій.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є: дослідити сучасні технології адміністрування податків і платежів в Україні та зарубіжних країнах; виявити ключові аспекти та тенденції розвитку в адмініструванні податків; проаналізувати проблеми та сучасні виклики системи адміністрування податків.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Відповідно до чинного Податкового кодексу адміністрування податків, зборів та інших платежів - це сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організовують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та кон-

троль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом [8].

У зв'язку з оголошенням в Україні карантину, а згодом і початком РУВ (російсько-української війни) Державна податкова служба рекомендувала всім платникам використовувати електронні сервіси для адміністрування податків та платежів, а також дотримуватися контролю за цим процесом.

Електронні технології адміністрування податків і платежів складають сукупність інноваційних рішень і практик, які застосовуються податковими органами та платниками податків для зручності та ефективності процесу стягнення податків, а також ведення обліку фінансових операцій. Основними принципами цих технологій є автоматизація, ефек-

тивність, зменшення адміністративних бар'єрів та гарантування високого рівня безпеки та конфіденційності інформації (рис. 1).

Адміністрування податків і платежів у сучасному світі стає все більш складною та важливою справою. Технології швидко розвиваються, що дозволяє країнам впроваджувати нові підходи та інструменти для збору податків, зменшення податкового шахрайства та підвищення ефективності податкової системи [5]. Розглянемо сучасні технології адміністрування податків та платежів в Україні та інших країнах світу (рис. 2).

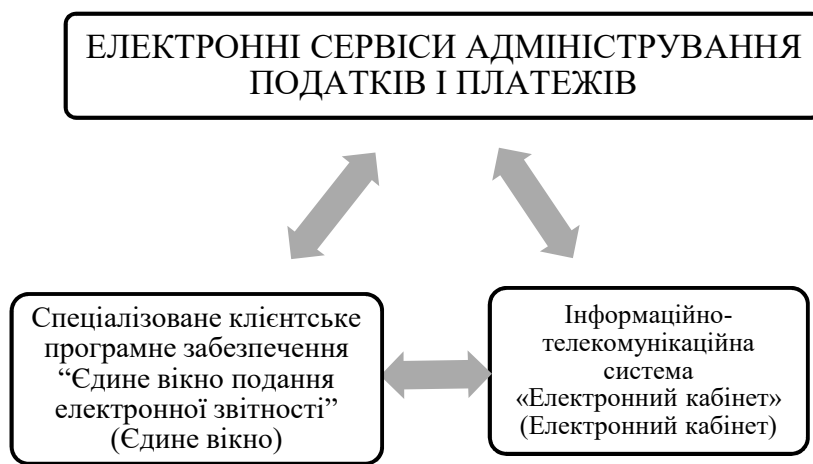

Рис. 1. Електронні сервіси адміністрування податків і платежів в Україні (складено авторами)

Рис. 2. Сучасні технології адміністрування податків та платежів в Україні (складено авторами)

Однією з ключових складових електронних технологій адміністрування податків є можливість подання електронних податкових декларацій платниками податків. Це важливий крок для спрощення та автоматизації процесу податкового обліку. Переваги для платників податків полягають у зручності та швидкості подачі декларацій, а також можливості зменшити кількість помилок та ускладнень у процесі стягнення податків.

Подання електронних податкових декларацій дозволяє: зменшити час та зусилля, необхідні для підготовки та подачі декларацій; зменшити ризик виникнення помилок, оскільки багато процесів підлягають автоматизації; мати можливість відстежувати стан своїх фінансових операцій та обліку податків у режимі онлайн. Ці переваги стають дедалі більш актуальними в умовах посиленого використання електронних технологій в адмініструванні податків.

Україна підтримує жорсткі стандарти щодо використання електронних касових апаратів (ЕКА) у сфері підприємницької діяльності. Всі платники податків зобов'язані використовувати ЕКА відповідно до податкового законодавства, правові норми та стандарти регулюють даний процес і встановлюють вимоги до касових апаратів.

Ці вимоги включають:

- ✓ Застосування фіскального реєстратора, який є необхідним компонентом ЕКА.
- ✓ Зберігання деталізованих даних про кожну транзакцію.

- ✓ Забезпечення захисту даних та фінансових операцій.

Електронні касові апарати (ЕКА) мають значний вплив на сучасну бізнес-сферу України. Основні переваги включають наступне:

- ✓ Зменшення можливості податкового шахрайства та витрат на податки.
- ✓ Збільшення точності обліку та мінімізація помилок.
- ✓ Підвищення довіри споживачів до бізнесу через наявність фіскального чека.
- ✓ Спрощення процесу обліку та звітності перед податковими органами.

ЕКА стали необхідністю для багатьох підприємців, і їх використання перетворилося на стандарт у бізнес-середовищі України.

Сучасні технології дозволяють автоматизувати обробку податкових даних. Це включає в себе використання систем обробки даних та аналізу для перевірки правильності податкової звітності, виявлення податкових порушень та здійснення контролю за виконанням податкових зобов'язань. Автоматизована обробка даних допомагає підвищити точність та швидкість обробки інформації, що сприяє покращенню податкового нагляду та зменшенню ризику податкових ухилень. Переваги автоматизованої обробки даних у контексті податкової системи представлені на рис. 3.

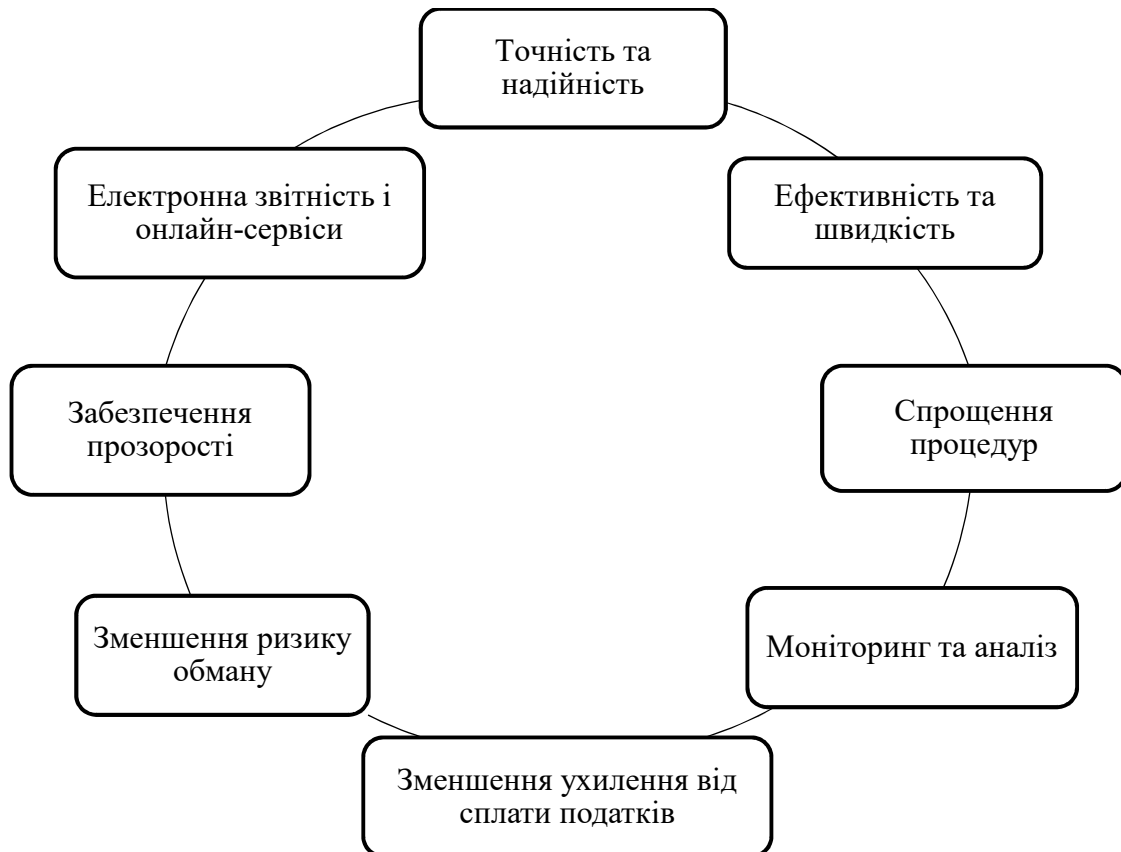

Рис. 3. Переваги автоматизованої обробки податкових даних

(складено авторами)

В Україні також впроваджуються сучасні технології адміністрування податків, що спрощує взаємодію платників податків із податковими органами та підвищує рівень дотримання податкових законів. Такі ініціативи можуть сприяти покращенню фінансової дисципліни та збільшенню надходження до бюджету країни.

В Україні діє централізований реєстр платників податків, який містить інформацію про всіх суб'єктів господарювання та фізичних осіб, які здійснюють платежі. Цей централізований реєстр має наступні основні цілі та переваги: прозорість; запобігання шахрайству; ефективність адміністрування; оптимізація податкових процедур; зручність для платників податків. Електронний реєстр сприяє покращенню податкового адміністрування в Україні, підвищує прозорість системи та дозволяє уникнути податкових порушень.

Україна активно розвиває онлайн-платформи для сплати податків і платежів, відповідно, платники податків можуть зручно та безпечно робити платежі через Інтернет. Система захищена високим рівнем безпеки, а транзакції можна виконувати із залученням різних методів оплати, таких як банківські картки, електронні гаманці та ін.

Розвиток онлайн-платформ для сплати податків та платежів є важливим кроком у напрямку спрощення та зручності для платників податків в Україні. Такі платформи мають кілька переваг: зручність і доступність; безпека; різноманітність методів оплати; ефективність; економія часу.

Це важливий крок у напрямку модернізації системи оплати податків та платежів в Україні, що спрощує життя платників податків і сприяє підвищенню прозорості та ефективності податкової системи.

Податкова служба використовує програмні рішення для проведення аудитів та перевірок платників податків (рис. 4).

Проведення електронного аудиту включає аналіз фінансової звітності та операцій платників податків із використанням різноманітних аналітичних інструментів, що спрощує та прискорює процес аудиту та дозволяє зменшити обсяг бюрократичних процедур. Автоматизовані системи аналізу даних допомагають виявити невідповідності та порушення в податковій звітності, відтак електронний аудит – важливий компонент сучасної податкової системи і має численні переваги.

Загалом такий аудит є важливою складовою модернізованої податкової системи, яка спрощує та оптимізує процеси аудиту та контролю за податковими зобов'язаннями та забезпечує адміністрування податків і платежів.

Використання штучного інтелекту (далі – ШІ) та автоматизованих систем дозволяє податковим органам автоматизувати багато рутинних процесів, таких як перевірка податкової звітності, виявлення податкових порушень та нагляд за платниками податків. ШІ також застосовується для прогнозування податкових надходжень та оптимізації податкових стратегій.

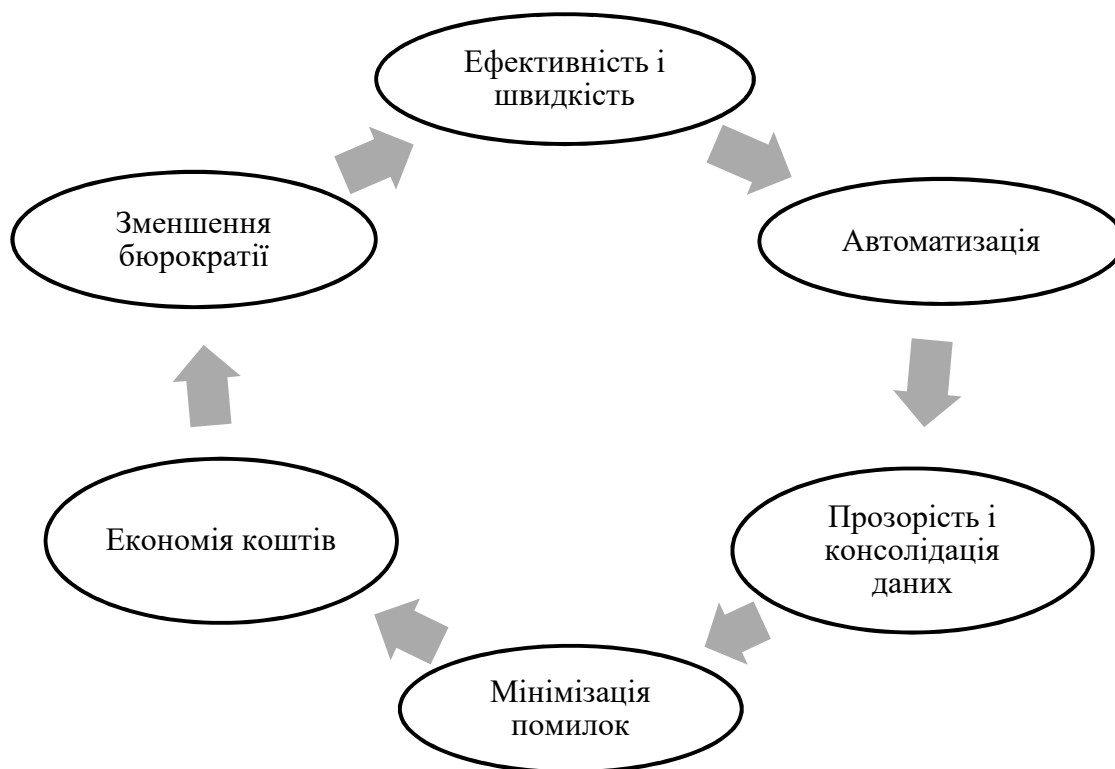

Рис. 4. Переваги електронного аудиту в сучасній системі податкового адміністрування (складено авторами)

Інструменти, які демонструють важливість ІІІ та автоматизації в сфері адміністрування податків:

✓ Автоматизована перевірка податкової звітності: ІІІ може використовуватися для такої перевірки, виявлення ймовірних помилок та аномалій, що сприяє забезпеченню точності та якості податкової звітності.

✓ Виявлення податкових порушень: Системи ІІІ здатні аналізувати великі обсяги даних, що стосуються фінансових операцій, і виявляти ознаки податкових порушень або ухильності, що допомагає податковим органам вчасно реагувати та вживати заходів.

✓ Самообслуговування для платників податків: ІІІ може бути використаний для розробки системи самообслуговування, яка надає відповіді на запитання та інформацію щодо податкових обов'язків.

✓ Автоматизація податкової аналітики: ІІІ допомагає підвищити ефективність аналітичних операцій, дозволяючи податковим органам аналізувати великі обсяги даних для прийняття більш обґрунтованих рішень.

✓ Оптимізація податкових стратегій: ІІІ може аналізувати різні податкові стратегії та надавати рекомендації щодо оптимізації податкових обов'язків для бізнесів та фізичних осіб.

Деякі галузі, такі як реєстрація прав власності або публікація фінансової звітності, досліджують перспективи використання технології блокчейн для забезпечення надійності та прозорості податкового адміністрування. Технологія блокчейн (або ланцюжок блоків) дійсно може бути корисною в галузі реєстрації прав власності та фінансової звітності, а також у багатьох інших сферах.

Блокчейн впливає на здійснення податкового адміністрування через інструменти:

✓ Реєстрація прав власності: Технологія блокчейн може бути використана для створення децентралізованих реєстрів прав власності. Це дозволяє запобігти шахрайству та незаконним операціям із нерухомістю, оскільки інформація в ланцюжку блоків є надійною і не підлягає зміні без належної авторизації.

✓ Фінансова звітність: Блокчейн може бути використаний для збереження фінансової інформації у безпечній формі, що забезпечує надійність даних та дозволяє сприяти боротьбі з фінансовими маніпуляціями та фальсифікацією звітності.

✓ Смарт-контракти: Блокчейн підтримує смарт-контракти, що є програмами, які автоматично виконують угоди, коли враховуються певні умови. Це може бути корисним для автоматизації різних операцій, включаючи оплату податків та власність.

✓ Прозорість та доступність даних: Ланцюжок блоків є децентралізованою системою, що означає: дані доступні для всіх учасників мережі. Це забезпечує високий рівень прозорості та доступності даних, що може сприяти виявленню нечесних дій та підвищенню довіри.

✓ Боротьба з корупцією: Технологія блокчейн здатна допомогти в ліквідації корупції та незаконних фінансових операцій, оскільки всі транзакції фіксуються та відкриті для перевірки.

Загалом блокчейн дозволяє значно покращити надійність, прозорість та ефективність у багатьох галузях, включаючи адміністрування податків та публікацію публічної фінансової інформації [1, 2, 7].

Розглянемо основні переваги адміністрування податків та платежів на основі рис. 5.

Проаналізуємо види податкових перевірок та структуру проведення документальних планових перевірок платників податків органами ДПС України за 2020-2022 рр. відповідно до даних, представлених у табл. 1 і 2.

Фіскальні органи України у 2020-2022 рр. здійснили найбільше податкових перевірок у великих містах та промислових регіонах України, однак за цей період спостерігалася тенденція до зменшення кількості податкових перевірок у 2022 р.

Найбільше таких перевірок у період із 2020 р. до 2022 р. було проведено у таких регіонах: м. Київ, Дніпропетровська, Одеська, Харківська, Львівська області. Найменшу кількість податкових перевірок було здійснено у таких регіонах: Закарпатська, Херсонська, Луганська, Чернівецька області [10].

Рис. 5. Основні переваги адміністрування податків та платежів

(складено авторами)

Таблиця 1

Інформація щодо контрольної-перевірочної роботи органами ДПС України за 2020-2022 рр.*

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2022 р. від	
				2020 р.	2021 р.
1. Кількість проведених планових перевірок, всього	1 117	2 563	434	-683	-2 129
1.1. Юридичних осіб	817	2 563	434	-383	-2 129
- на загальній системі оподаткування	817	2 563	434	-383	-2 129
- на спрощеній системі оподаткування	-	-	-	-	-
2. Кількість проведених позапланових перевірок, всього	19 189	36 284	6 892	-12 297	-29 392
2.1. Юридичних осіб	3 361	5 573	854	-2 507	-4 719
- на загальній системі оподаткування	3 361	5 573	854	-2 507	-4 719
- на спрощеній системі оподаткування	-	-	-	-	-
Всього проведених перевірок	20 306	38 847	7 326	-12 980	-31 521

* Табл. 1 складена авторами за даними [10].

Таблиця 2

Динаміка кількості перевірок і суми донарахованих грошових зобов'язань органами ДПС України за 2020-2022 рр.*

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2022 р. від	
				2020 р.	2021 р.
Кількість перевірок:	7 449	11 315	5 550	-1 899	-5 765
- планових	1 069	2 305	597	-472	-1 708
- позапланових	6 380	9 010	4 953	-1 427	-4 057
Сума донарахованих грошових зобов'язань, яка підлягає погашенню, тис. грн	6 865 358	9 704 676	3 901 371	-2 963 987	-5 803 305

* Табл. 2 складена авторами за даними [10].

За даними табл. 1 спостерігаємо, що у 2022 р. органами ДПС України було проведено на 12980 перевірок менше, ніж у 2020 році, і на 31521 перевірку менше, ніж у 2021 р. Причиною такої динаміки є те, що у 2022 р. було прийнято Закон України від 01.04.2022 № 2173-ІХ “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо адміністрування окремих податків у період воєнного, надзвичайного стану” [11], який обмежив кількість планових податкових перевірок, що можуть проводитися органами ДПС в умовах воєнного стану.

Також у 2022 р. було здійснено на 12297 позапланових перевірок менше, ніж у 2020 р., і на 29392 зменшилися позапланові перевірки, на відміну від 2021 р., що пов'язано із запровадженням ряду обмежень щодо проведення позапланових перевірок у 2022 р.

За даними табл. 2 можна зробити такі аналітичні висновки: кількість перевірок у 2022 р. порівняно з 2021 р. зменшилася на 28,2%, або на 5765 одиниць; кількість планових перевірок у 2022 р. порівняно з 2021 р. зменшилася на 44,7%, або на 1708 одиниць; кількість позапланових перевірок у 2022 р. порівняно з 2021 р. зменшилася на 19,2%, або на 4057 одиниць.

Сума донарахованих грошових зобов'язань у 2022 році порівняно з 2021 роком зменшилася на 47,7%, або на 5803305 тис. грн. Сума донарахованих грошових зобов'язань має тенденцію до зростання у 2021 р., після чого відбулося різке зменшення у 2022 р., що вказує на зменшення ефективності та обов'язковості податкового контролю у порівнянні з попередніми роками.

Для ефективного податкового адміністрування в Україні варто: забезпечити стабільність та прогнозованість податкового законодавства; надати органам ДПС України необхідні ресурси для проведення податкових перевірок; підвищити рівень податкової культури і свідомості платників податків.

Розглянемо досвід використання сучасних технологій в адмініструванні податків і платежів на прикладі порівняльної таблиці, яка демонструє деякі з основних технологічних рішень і практик у сфері адміністрування податків та платежів в Україні та Європейському Союзі (ЄС) [4, с. 145].

Сучасні технології адміністрування податків і платежів в Україні та країнах ЄС*

Характеристика	Україна	Європейський Союз (ЄС)
Електронна податкова звітність	В Україні використовується електронна система податкової звітності, що дозволяє платникам податків подавати звітність онлайн.	У більшості країн ЄС також існують електронні системи для подання податкової звітності.
Електронні касові апарати	Україна впровадила систему електронних касових апаратів для контролю за обігом готівки та оподаткуванням товарів та послуг.	ЄС має власні стандарти для електронних касових апаратів, і вони можуть використовуватися в окремих країнах.
Онлайн-платформи для сплати податків	Україна активно розвиває онлайн-платформи для сплати податків і платежів через Інтернет.	У більшості країн ЄС також існують онлайн-платформи для сплати податків та інших платежів через Інтернет.
Електронні аудити	В Україні існують системи автоматизованої обробки податкових даних та аналізу для аудиту та контролю.	Країни ЄС також використовують сучасні технології для проведення аудитів та перевірок платників податків.
Штучний інтелект (ШІ)	В Україні та ЄС діють ШІ та автоматизовані системи для обробки податкових даних та виявлення порушень.	Штучний інтелект широко використовується у сфері адміністрування податків, щоб підвищити ефективність та точність процесів.
Blockchain технологія	Україна і ЄС досліджують можливості використання технології блокчейн для підвищення надійності та прозорості.	В окремих країнах ЄС розглядаються можливості використання блокчейну для адміністрування податків та реєстрації прав власності.

* Табл. 3 складена авторами за даними [7; 8].

З порівняльної табл. 3 спостерігаємо, що Україна та Європейський Союз вдосконалюють системи адміністрування податків та платежів, впроваджуючи сучасні технології та практики. Обидві сторони активно розвивають електронні системи податкової звітності, що дозволяють платникам податків зручно і швидко подавати звітність, а також використовують електронні касові апарати для контролю над обігом готівки та оподаткуванням.

Сучасне суспільство стикається зі значними змінами в усіх сферах, включаючи адміністрування податків і платежів. Завдяки стрімкому розвитку інформаційних технологій, обробці великих обсягів даних, штучному інтелекту та іншим інноваційним підходам уряду і податкові органи України та Європейського Союзу вдосконалюють системи адміністрування податків та платежів.

Сучасні технології адміністрування податків і платежів мають значний потенціал для покращення ефективності, прозорості та безпеки податкових систем в Україні та ЄС. Розвиток цих технологій сприяє спрощенню процедур для платників податків та забезпечує більшу надійність і точність в адмініструванні податків. Податкові органи продовжують досліджувати та впроваджувати інноваційні підходи з метою оптимізації систем адміністрування податків і платежів у майбутньому [3].

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. В процесі дослідження ми

з'ясували: застосування сучасних технологій в адмініструванні податків і платежів є ключовим фактором для покращення ефективності роботи податкових служб, що дозволяє зменшити податкову злочинність, спростити процеси податкового обліку та збору податків, підвищити довіру громадян і бізнесу до фіскальних органів.

В умовах посиленого використання електронних технологій у системі адміністрування податків дозволяє платникам: зменшити час та зусилля, необхідні для підготовки та подачі декларацій; зменшити ризик виникнення помилок, оскільки багато процесів підлягають автоматизації; мати можливість відстежувати стан своїх фінансових операцій та обліку податків у режимі онлайн.

Важливим кроком у напрямку модернізації системи адміністрування податків та платежів в Україні є розвиток онлайн-платформ для сплати податків та платежів, що спрощує процедуру адміністрування в Україні, сприяє підвищенню прозорості та результативності, а також включає: зручність і доступність; безпеку; різноманітність методів оплати; ефективність; економію часу.

Проаналізовано види податкових перевірок та структуру проведення документальних планових перевірок платників податків органами ДПС України за 2020-2022 рр. Для ефективного податкового адміністрування в Україні вважаємо за необхідне: забезпечити стабільність та прогнозованість податкового законодавства; надати органам ДПС України ресурси для проведення податкових

перевірок; підвищити рівень податкової культури і свідомості платників податків.

Відповідно до вітчизняного і зарубіжного досвіду, перехід до сучасних технологій в адмініструванні податків становить необхідний крок для забезпечення фінансової стабільності та розвитку країни, проте варто враховувати ризики та приватність даних при впровадженні нових цифрових технологій.

Для подальших досліджень у даному напрямку важливо вивчити досвід інших країн та адаптувати його до внутрішніх умов у сфері питання кібербезпеки та захисту особистих даних при використанні сучасних технологій в адмініструванні податків і платежів. Усе це дозволить досягти більшої ефективності та прозорості в адмініструванні податків і платежів, що сприятиме стабільному економічному розвитку країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адміністрування податків і платежів : навч. посіб. / І. А. Прокопенко, О. С. Іванишина, Ю. В. Панура та ін. ; за заг. ред. д.е.н., проф. В. Л. Андрущенко. Ірпінь : УДФСУ, 2018. 314 с.

2. Безкровний О. В. Адміністрування податків і зборів: зарубіжний досвід для України. *Приазовський економічний вісник*. 2018. № 2(07). С. 117-121.

3. Офіційно про податки. *Вісник*. URL: <http://www.visnuk.com.ua/>.

4. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Демидович В. В. Адміністрування податків. К. : Центр учбової літератури, 2021. 290 с.

5. Кміть В. М., Вовчанський Ю. В. Оцінка механізму адміністрування та регулювання місцевих податків та зборів в Україні. *Електронне наукове фахове видання "Економіка і суспільство"*. 2018. № 15. С. 656-662.

6. Мединська Т. В., Ногінова Н. М. Цифровізація органів податкового адміністрування в контексті сучасних викликів і загроз. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"* : науковий журнал. Серія "Економіка". 2022. № 24 (52). С. 90-96.

7. Офіційний вебпортал Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>.

8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

9. Сафарова А. Т. Адміністрування податків: вітчизняний і міжнародний контексти. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2022. 97 с.

10. Контрольно-перевірочна робота ДПС України. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/pokazniki-roboti/kontrolno-perevirochna-robota/>.

11. Закон України від 01.04.2022 № 2173-IX "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо адміністрування окремих податків у період воєнного, надзвичайного стану". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2173-20#Text>.

12. Medynska T., Sai L., Akimkin O., Kruchak L., Doroshenko T. Characteristics of the Problems of Socio-Economic Development in the Conditions of Digital Economy. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. Vol. 22 No. 2. Pp. 297-303.

REFERENCES

1. Administruvannya podatkiv i platezhiv : navch. posib. / I. A. Prokopenko, O. S. Ivanyshyna, YU. V. Panura ta in. ; za zah. red. d.e.n., prof. V. L. Andrushchenka (2018), UDFSU, Irpin', 314 s.

2. Bezkrivnyy, O. V. (2018), Administruvannya podatkiv i zboriv: zarubizhnyy dosvid dlya Ukrainy, *Pryazovsk'ky ekonomichnyy visnyk*, № 2(07), s. 117-121.

3. Ofitsiyno pro podatky, *Visnyk*, available at: <http://www.visnuk.com.ua/>.

4. Kalinesku, T. V. Korets'ka-Harmash, V. O. and Demydovych, V. V. (2021), Administruvannya podatkiv, *Tsentr uchbovoyi literatury*, K., 290 s.

5. Kmit', V. M. and Vovchans'ky, YU. V. (2018), Otsinka mekhanizmu administruvannya ta rehulyuvannya mistsevykh podatkiv ta zboriv v Ukraini, *Elektronne naukove fakhove vydannya "Ekonomika i suspil'stvo"*, № 15, s. 656-662.

6. Medyn'ska, T. V. and Nohinova, N. M. (2022), Tsyfrovizatsiya orhaniv podatkovoho administruvannya v konteksti suchasnykh vyklykiv i zahroz, *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu "Ostroz'ka akademiya"*. Seriya "Ekonomika" : naukovyy zhurnal., № 24 (52), s. 90-96.

7. Ofitsiynyy vebportal Derzhavnoyi podatkovoyi sluzhby Ukrainy, available at: <https://tax.gov.ua/>.

8. Podatkovyy kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 № 2755-VI, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

9. Safarova, A. T. (2022), Administruvannya podatkiv: vitchyznyanyy i mizhnarodnyy konteksty, VNU imeni Lesi Ukrayinky, Luts'k, 97 s.

10. Kontrol'no-perevirochna robota DPS Ukrainy, available at: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/pokazniki-roboti/kontrolno-perevirochna-robota/>.

11. Zakon Ukrainy vid 01.04.2022 № 2173-IX "Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy schodo administruvannya okremykh podatkiv u period voiennoho, nadzvychajnoho stanu", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2173-20#Text>.

12. Medynska T., Sai L., Akimkin O., Kruchak L., Doroshenko T. (2022), Characteristics of the Problems of Socio-Economic Development in the Conditions of Digital Economy, *International Journal of Computer Science and Network Security*, Vol. 22 No. 2, pp. 297-303.

Стаття надійшла до редакції 04 січня 2024 року